Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 28ης Νοεμβρίου 2013 *

«Παράβαση κράτους μέλους — Οδηγία 91/271/ΕΟΚ — Επεξεργασία των αστικών λυμάτων — Απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνεται παράβαση — Παράλειψη εκτελέσεως — Άρθρο 260 ΣΛΕΕ — Χρηματικές κυρώσεις — Επιβολή υποχρεώσεως καταβολής χρηματικής ποινής και κατ' αποκοπήν ποσού»

Στην υπόθεση C-576/11,

με αντικείμενο προσφυγή λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 260 ΣΛΕΕ, που ασκήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2011,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την O. Beynet, καθώς και από τους B. Simon και E. Manhaeve, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενου από την P. Frantzen και τον C. Schiltz,

καθού,

υποστηριζόμενου από

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας,** εκπροσωπούμενο από τις S. Behzadi-Spencer, C. Murrell και S. Ford,

παρεμβαίνον,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet (εισηγητή) και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Απριλίου 2013,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, παραλείποντας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως της 23ης Νοεμβρίου 2006, C-452/05, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ·

— να υποχρεώσει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να καταβάλει στην Επιτροπή χρηματική ποινή ύψους 11 340 ευρώ ανά ημέρα καθυστερήσεως της εκτελέσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, από την ημέρα που θα εκδοθεί η απόφαση στην υπό κρίση υπόθεση μέχρι την ημερομηνία εκτελέσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου,

— να υποχρεώσει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να καταβάλει στην Επιτροπή το ημερήσιο κατ' αποκοπήν ποσό των 1 248 ευρώ, από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, μέχρι την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως στην υπό κρίση υπόθεση ή μέχρι την ημερομηνία εκτελέσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, εάν η εκτέλεση αυτή επέλθει νωρίτερα, και

— να καταδικάσει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 1 της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1991, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (ΕΕ L 135, σ. 40), ορίζει ότι η εν λόγω οδηγία επιδιώκει τους ακόλουθους σκοπούς:

«Η παρούσα οδηγία αφορά τη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη αστικών λυμάτων και την επεξεργασία και την απόρριψη λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τις αρνητικές επιπτώσεις της απόρριψης αυτών των λυμάτων.»

3 Το άρθρο 2, σημείο 6, της οδηγίας 91/271 ορίζει την «1 ι.π. (μονάδα ισοδύναμου πληθυσμού)» ως «το αποικοδομήσιμο οργανικό φορτίο που παρουσιάζει βιομηχανικές ανάγκες σε οξυγόνο πέντε ημερών (BOD 5) ίσες προς 60 g/ημέρα».

4 Το άρθρο 5 της ίδιας αυτής οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, τις ευαίσθητες περιοχές σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, πριν από την απόρριψή τους σε ευαίσθητες περιοχές, τα αστικά λύματα που διοχετεύονται σε αποχετευτικά δίκτυα, να υποβάλλονται, το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998, σε επεξεργασία αυστηρότερη από εκείνη που περιγράφεται στο άρθρο 4, για όλες τις απορρίψεις από οικισμούς με ι.π. άνω των 10 000.

[...]

4. Εναλλακτικά, οι απαιτήσεις των παραγράφων 2 και 3 για μεμονωμένες εγκαταστάσεις δεν χρειάζεται να εφαρμόζονται σε ευαίσθητες περιοχές, όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι το ελάχιστο ποσοστό μείωσης του συνολικού φορτίου από όλους τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων στην περιοχή αυτή είναι τουλάχιστον 75 % για τον ολικό φώσφορο και τουλάχιστον 75 % για το ολικό άζωτο.

5. Οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων που βρίσκονται στις οικείες λεκάνες υδροσυλλογής ευαίσθητων περιοχών και συμβάλλουν στη ρύπανση των περιοχών αυτών υπόκεινται στις παραγράφους 2, 3 και 4.

Το άρθρο 9 εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι λεκάνες υδροσυλλογής που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο βρίσκονται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, σε άλλο κράτος μέλος.

[...]

8. Εάν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει σ' ολόκληρο το έδαφός του την προβλεπόμενη στις παραγράφους 2, 3 και 4 επεξεργασία, τότε δεν είναι υποχρεωμένο να προσδιορίζει ευαίσθητες περιοχές για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.»

Η απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου

5 Στο πλαίσιο των παρατηρήσεων που υπέβαλε ενώπιον του Δικαστηρίου στην προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ισχυρίστηκε ότι είχε τεθεί σε εφαρμογή εθνικό πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης για τον εκσυγχρονισμό των κοινοτικών σταθμών επεξεργασίας λυμάτων προκειμένου να τηρηθούν οι εθνικές διατάξεις περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 91/271. Έτσι, το εν λόγω κράτος μέλος εκτιμούσε ότι το ποσοστό μείωσης του συνολικού φορτίου του αζώτου έπρεπε να φθάσει στο 75 % το αργότερο το 2008 μετά την ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού των επίμαχων σταθμών επεξεργασίας λυμάτων.

6 Η Επιτροπή, από την πλευρά της, είχε εκτιμήσει ότι οκτώ από τους ένδεκα οικισμούς με ι.π. άνω των 10 000 δεν είχαν συμμορφωθεί με την οδηγία 91/271.

7 Στην προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, επειδή δεν ήταν σε θέση να αποδείξει ότι το ελάχιστο ποσοστό μείωσης του συνολικού φορτίου από όλους τους επίμαχους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων ήταν τουλάχιστον 75 % για την ολική ποσότητα αζώτου, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/271.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγή διαδικασία

8 Στο πλαίσιο του ελέγχου της εκτελέσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, η Επιτροπή ζήτησε, στις 6 Δεκεμβρίου 2006, από το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να περιγράψει τα μέτρα που ελήφθησαν για την εκτέλεση της αποφάσεως αυτής.

9 Με το από 27 Μαρτίου 2007 έγγραφο οχλήσεως, η Επιτροπή πληροφόρησε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ότι δεν της είχαν ακόμη γνωστοποιηθεί τα μέτρα που είχε λάβει το κράτος μέλος αυτό προκειμένου να εκτελέσει την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου. Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου απάντησε στο εν λόγω έγγραφο οχλήσεως στις 7 Αυγούστου 2007.

10 Κατόπιν της απαντήσεως αυτής, η οποία κρίθηκε μη ικανοποιητική, η Επιτροπή απηύθυνε, στις 23 Οκτωβρίου 2007, αιτιολογημένη γνώμη στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου. Αυτό απάντησε με επιστολές αντιστοίχως της 21ης Ιανουαρίου 2008 και της 23ης Δεκεμβρίου 2009.

11 Στις 28 Ιουνίου 2010, απεστάλη στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου συμπληρωματικό έγγραφο οχλήσεως, στο οποίο το εν λόγω κράτος μέλος απάντησε με έγγραφα της 17ης Σεπτεμβρίου 2010, της 12ης Μαΐου 2011 και της 28ης Ιουνίου 2011.

12 Με βάση τις απαντήσεις που έδωσε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, η Επιτροπή εκτίμησε ότι το κράτος αυτό δεν είχε ακόμη εκτελέσει πλήρως την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, καθόσον έξι σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων που εξυπηρετούν οικισμούς άνω των 10 000 ι.π. εξακολουθούσαν, στο τέλος του 2010, να μην πληρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 5, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/271.

13 Εκτιμώντας ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν είχε λάβει, εμπροθέσμως, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

Οι εξελίξεις κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας

14 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 16ης Απριλίου 2012, επετράπη στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

15 Από την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 24ης Απριλίου 2013 προκύπτει ότι η Επιτροπή και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου χρησιμοποιούσαν διαφορετικές μεθόδους υπολογισμού για τη μέτρηση του ποσοστού συμμόρφωσης των επίμαχων σταθμών επεξεργασίας λυμάτων.

16 Κατά την Επιτροπή, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου αξιολογεί τις εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την πόλη του Λουξεμβούργου βάσει ενός κριτηρίου των 15 mg ολικού αζώτου ανά λίτρο ενώ, σύμφωνα με τον πίνακα 2 του παραρτήματος I της οδηγίας 91/271, οικισμός άνω των 100 000 ι.π. πρέπει να πληροί τα κριτήρια των 10 mg του ολικού αζώτου ανά λίτρο. Συνεπώς, αν τα κριτήρια που χρησιμοποιεί η Επιτροπή γίνονταν δεκτά, τέσσερις σταθμοί δεν θα είχαν συμμορφωθεί, ενώ το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου εκτιμά ότι, πλέον, δύο σταθμοί επί των έξι εξακολουθούν να μην έχουν συμμορφωθεί.

17 Συγκεκριμένα, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου εκτίμησε ότι δύο μόνο σταθμοί δεν είναι σύμφωνοι με τις διατάξεις της οδηγίας 91/271, ήτοι αυτοί της Bonnevoie και του Bleesbruck. Όσον αφορά τον πρώτο, τα έργα θα ολοκληρωθούν το αργότερο κατά τη διάρκεια του 2014. Όσον αφορά τον δεύτερο, ο εκπρόσωπος του εν λόγω κράτους μέλους δεν ήταν σε θέση να δώσει ακριβή ημερομηνία για την περάτωση των έργων, αλλά ανέφερε ότι, εν πάση περιπτώσει, τα έργα αυτά θα διαρκέσουν περισσότερο απ' ό,τι αυτά που προβλέπονται για τον σταθμό της Bonnevoie.

Επί της παραβάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Όσον αφορά την προσαπτόμενη παράβαση, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά το άρθρο 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, αν το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι κράτος μέλος έχει παραβεί μία εκ των υποχρεώσεων που υπέχει από τη ΣΛΕΕ, το κράτος αυτό οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου. Όσον αφορά την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να

εκτελεστεί μια τέτοια δικαστική απόφαση, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, το συμφέρον για άμεση και ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης επιτάσσει την άμεση έναρξη της εκτελέσεως αυτής και την περάτωσή της το συντομότερο δυνατόν (απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2008, C-121/07, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2008, σ. I-9159, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

19 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υπογραμμίζει ότι υπάρχει εξέλιξη της καταστάσεως των έξι επίμαχων σταθμών επεξεργασίας λυμάτων. Έδωσε διευκρινίσεις σχετικά με τους έξι σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων καθώς και εξηγήσεις όσον αφορά τις προσαπτόμενες παραβάσεις.

20 Όσον αφορά τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων του Übersyren, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου εξηγεί ότι ο σταθμός αυτός δέχεται τα λύματα του αεροδρομίου του Λουξεμβούργου. Οι εξαιρετικά σφοδρές χιονοπτώσεις τον Δεκέμβριο του 2010 προκάλεσαν ασυνήθη υπέρβαση των τιμών για τον μήνα αυτό, λόγω της ποσότητας των προϊόντων που χρησιμοποιήθηκαν, αφενός, για τον καθαρισμό των διαδρόμων, των τροχοδρόμων και των χώρων στάθμευσης των αεροσκαφών και, αφετέρου, για την αποπάγωση των αεροσκαφών πριν από την απογείωση. Η μη συμμόρφωση της παραμέτρου του «βιοχημικώς απαιτούμενου οξυγόνου» οφείλεται στη χρήση μεγάλων ποσοτήτων γλυκόλης ως μέσου αποπάγωσης των πτερυγίων των αεροσκαφών κατά την περίοδο αυτή. Η υπέρβαση της οριακής τιμής για την παράμετρο αυτή δεν έχει επίπτωση στην απομάκρυνση των αζωτούχων υλών, οπότε, αντίθετα προς ό,τι φαίνεται να υποστηρίζει η Επιτροπή, δεν υπάρχει ανακολουθία στα πορίσματα που συνήγαγαν οι εθνικές αρχές από τα αποτελέσματα των αναλύσεων.

21 Κατά το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, η κακή επίδοση του Δεκεμβρίου 2010 και μόνον είχε ως αποτέλεσμα τη μη συμμόρφωση του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων του Übersyren για το 2010 ενώ, τουλάχιστον από το 2003, η επίδοση του σταθμού αυτού επεξεργασίας λυμάτων ήταν σύμφωνη προς τις τιμές που επιβάλλει η οδηγία 91/271. Συγκεκριμένα, οι τιμές που έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα για το 2011 επιβεβαιώνουν ότι επρόκειτο για εξαιρετικό γεγονός.

22 Όσον αφορά τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων του Beggen, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου επισημαίνει ότι ο εν λόγω σταθμός τέθηκε σε λειτουργία κατά το πρώτο εξάμηνο του 2011 και ότι είναι μακράν ο μεγαλύτερος σταθμός επεξεργασίας λυμάτων του κράτους αυτού. Με δυναμικότητα επεξεργασίας 300 000 ι.π., έχει τριπλάσια δυναμικότητα επεξεργασίας από τον δεύτερο μεγαλύτερο σταθμό της χώρας και επεξεργάζεται επίσης το ήμισυ του φορτίου που παράγει ο οικισμός του Λουξεμβούργου. Οι επιδόσεις συνεχίζουν να βελτιώνονται και καθιστούν δυνατή την επιβεβαίωση του συμπεράσματος ότι ο σταθμός θα επιτύχει οσονούπω το απαιτούμενο επίπεδο επιδόσεως.

23 Τα αποτελέσματα που συνελέγησαν για τον σταθμό του Hesperange καταδεικνύουν επίσης ότι οι επιδόσεις είναι σύμφωνες με το επίπεδο που επιβάλλει η οδηγία 91/271.

24 Λόγω των εξαιρετικών μετεωρολογικών συνθηκών του χειμώνα του 2010, το εργοτάξιο του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων του Mersch παρουσίασε ελαφρά καθυστέρηση, οπότε η θέση σε λειτουργία του πρώτου σταδίου που θα μπορεί να εξασφαλίσει την επεξεργασία επαρκούς ποσότητας για να καλύψει τις υπάρχουσες ανάγκες προβλέπεται να πραγματοποιηθεί το πρώτο τρίμηνο του 2012 αντί του τρίτου τριμήνου του 2011.

25 Κατόπιν νέων διαπραγματεύσεων με τον εργολήπτη, η παραγγελία για τις εργασίες διανοίξεως του συλλεκτήριου αγωγού μέσω του οποίου θα διοχετευθούν τα λύματα που σήμερα υφίστανται επεξεργασία από τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων της Bonnevoie προς τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων του Beggen δόθηκε στις αρχές του Οκτωβρίου 2011. Δεδομένου ότι οι εργασίες ξεκίνησαν, η προθεσμία εκτελέσεως των έργων είναι 900 ημερών.

26 Τέλος, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου αναφέρει ότι έχει δρομολογηθεί η κατάρτιση του σχεδίου επέκτασης και εκσυγχρονισμού του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων του Bleesbruck, το οποίο θα πρέπει εν πάση περιπτώσει να λάβει υπόψη το αποτέλεσμα της εκπονούμενης μελέτης εκτιμήσεως των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

27 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου καταλήγει διευκρινίζοντας ότι, μολονότι μια κύρωση πρέπει να είναι αναλογική και αποτρεπτική, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα έργα που απαιτούνται προκειμένου το κράτος μέλος αυτό να συμμορφωθεί με στην προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου είναι σε εξέλιξη και δεν μπορούν να επιταχυνθούν. Συγκεκριμένα, δεν πρόκειται για απλή ψήφιση μιας πράξεως από το κοινοβούλιο του κράτους αυτού, αλλά για έργα κατασκευής ή μετασχηματισμού και συμμορφώσεως προς την εν λόγω απόφαση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

28 Κατά το άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή, εφόσον κρίνει ότι το οικείο κράτος μέλος δεν έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου, αφού προηγουμένως παράσχει στο κράτος μέλος αυτό τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, προσδιορίζοντας το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού ή της χρηματικής ποινής που το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να καταβάλει και το οποίο η Επιτροπή κρίνει κατάλληλο για την περίσταση.

29 Συναφώς, η ημερομηνία αναφοράς προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ είναι η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που τάσσεται με το έγγραφο οχλήσεως το οποίο αποστέλλεται βάσει της διατάξεως αυτής (αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 2012, C-610/10, Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 67, και της 25ης Ιουνίου 2013, C-241/11, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, σκέψη 23).

30 Εν προκειμένω, όπως αναγνώρισε και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τουλάχιστον όσον αφορά δύο σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων, το εν λόγω κράτος μέλος δεν είχε συμμορφωθεί με τα όσα επέτασσε η προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου. Κατά συνέπεια, δεν αμφισβητείται ότι, κατά τη λήξη της δίμηνης περιόδου μετά την παραλαβή από το κράτος μέλος αυτό του συμπληρωματικού εγγράφου οχλήσεως που μνημονεύεται στη σκέψη 11 της παρούσας αποφάσεως, ήτοι στις 28 Αυγούστου 2010, το εν λόγω κράτος δεν είχε, εν πάση περιπτώσει, λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εν λόγω δικαστική απόφαση.

31 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, παραλείποντας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Επί των χρηματικών κυρώσεων

Επιχειρήματα των διαδίκων

32 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να υποχρεώσει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να καταβάλει, αφενός, κατ' αποκοπήν ποσό 1 248 ευρώ, πολλαπλασιαζόμενο επί τον αριθμό των ημερών που περιλαμβάνονται μεταξύ της δημοσιεύσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου και της ημερομηνίας της αποφάσεως που θα εκδώσει το Δικαστήριο στην παρούσα διαδικασία ή του χρονικού σημείου της πλήρους συμμορφώσεως προς την εν λόγω απόφαση, καθώς και, αφετέρου, ημερήσια χρηματική ποινή 11 340 ευρώ από της ημερομηνίας εκδόσεως της τελευταίας αυτής αποφάσεως και μέχρι την πλήρη εκτέλεση από το κράτος μέλος αυτό της πρώτης αποφάσεως.

33 Η Επιτροπή, αναφερόμενη στις κατευθυντήριες γραμμές που περιέχονται στην ανακοίνωση της 13ης Δεκεμβρίου 2005, με τίτλο «Εφαρμογή του άρθρου 228 της Συνθήκης ΕΚ» [SEC(2005) 1658], όπως επικαιροποιήθηκε με την ανακοίνωση της 20ής Ιουλίου 2010, με τίτλο «Εφαρμογή του άρθρου 260 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Ενημέρωση των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των κατ' αποκοπήν ποσών και των χρηματικών ποινών που θα προτείνει η Επιτροπή στο Δικαστήριο στο πλαίσιο διαδικασιών λόγω παραβάσεως» [SEC(2010) 923/3], εκτιμά ότι ο καθορισμός των οικονομικών κυρώσεων πρέπει να στηρίζεται στη σοβαρότητα της παραβάσεως, στη διάρκειά της και στην ανάγκη διασφαλίσεως του αποτρεπτικού χαρακτήρα της κυρώσεως προς αποφυγή των υποτροπών.

34 Όσον αφορά, καταρχάς, τη σοβαρότητα της παραβάσεως, η Επιτροπή προτείνει να επιβληθούν κυρώσεις υπολογιζόμενες βάσει συντελεστή σοβαρότητας από το 6 έως το 20, λαμβανομένων υπόψη τόσο της σημασίας των κανόνων της Ένωσης που αποτέλεσαν το αντικείμενο της παραβάσεως, ήτοι των κανόνων μιας οδηγίας που αποσκοπεί στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, όσο και των συνεπειών που έχει για γενικά και επιμέρους συμφέροντα η μη εκτέλεση της επίμαχης δικαστικής αποφάσεως, και του μεγέθους του κινδύνου ρυπάνσεως που απορρέει από τη μη εκτέλεση αυτή.

35 Ακολούθως, όσον αφορά το κριτήριο σχετικά με τη διάρκεια της παραβάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι πρέπει να υπολογίσει το ποσό της χρηματικής ποινής με βάση το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της δημοσιεύσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, της οποίας ζητείται η εκτέλεση, και της ημερομηνίας κατά την οποία η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου, ήτοι 59 μήνες περίπου, πράγμα που αντιστοιχεί, κατ' εφαρμογήν της ανακοινώσεως της 13ης Δεκεμβρίου 2005, σε συντελεστή διάρκειας 3.

36 Τέλος, όσον αφορά την ανάγκη επιβολής μιας αποτρεπτικής κυρώσεως προς αποφυγή των υποτροπών, η Επιτροπή όρισε, κατ' εφαρμογήν της ανακοινώσεως της 20ής Ιουλίου 2010, τον συντελεστή «n» σε 1, βάσει της ικανότητας πληρωμής του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

37 Κατά τη γραπτή και προφορική ανάπτυξη των αιτημάτων του, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ισχυρίστηκε ότι οι προσπάθειες και οι βελτιώσεις, καθώς και τα έργα που είναι αναγκαία για να συμμορφωθεί με την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση της σοβαρότητας, ίσως μάλιστα και της διάρκειας, της παραβάσεως. Συγκεκριμένα, από το ότι η συμμόρφωση δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με μία νομοθετική πράξη, αλλά απαιτεί ένα σύνολο σχεδιασμών, αναδοχών, στις οποίες οφείλονται ορισμένες καθυστερήσεις, και έργων, προκύπτει ότι η διάρκεια της συμμορφώσεως είναι κατ' ανάγκη μακρότερη από αυτή που χρειάζεται για μια νομοθετική πράξη.

38 Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου προσθέτει ότι ανάλογη θα έπρεπε να είναι και η εκτίμηση του βαθμού σοβαρότητας. Μακρότερη διάρκεια συμμορφώσεως στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν δικαιολογεί οπωσδήποτε, κατά το κράτος μέλος αυτό, αυστηρότερη εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως και συνεπώς την επιβολή υψηλότερου κατ' αποκοπήν ποσού.

39 Το Ηνωμένο Βασίλειο εκτιμά ότι η Επιτροπή πρέπει να προβλέπει, στο πλαίσιο έργων υποδομών μεγάλης κλίμακας, όπως τα επίμαχα εν προκειμένω, εύλογη προθεσμία εκτελέσεως λαμβάνοντας υπόψη ένα σύνολο παραμέτρων, όπως είναι ο σχεδιασμός του έργου, η τεχνική υλοποίησή του ή η φύση των απαιτήσεων κανονιστικού χαρακτήρα των οποίων πρέπει να εξασφαλιστεί η τήρηση. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης, ενδεχομένως, να λαμβάνει υπόψη γεγονότα που δεν μπορούν να καταλογιστούν στο οικείο κράτος μέλος, όπως είναι οι περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. Μεταξύ των στοιχείων που καθιστούν δυνατή την εκτίμηση του εύλογου ή όχι χαρακτήρα μιας προθεσμίας συγκαταλέγονται οι διοικητικές και ένδικες διαδικασίες που προβλέπονται στο δίκαιο της Ένωσης και στο εθνικό δίκαιο. Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει ότι ο χρόνος που χρειάστηκε για την εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως δεν είναι εύλογος.

40 Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η Επιτροπή πρέπει να είναι έτοιμη να χορηγήσει στο οικείο κράτος μέλος εύλογη προθεσμία για την εκτέλεση όχι μόνον των ελάχιστων αναγκαίων εργασιών, αλλά και ενός πιο φιλόδοξου και ωφέλιμου για το περιβάλλον έργου που ένα κράτος μέλος μπορεί να επιθυμεί να υλοποιήσει προκειμένου να συμμορφωθεί με δικαστική απόφαση εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

41 Έχοντας αναγνωρίσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν συμμορφώθηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, της οποίας την εκτέλεση επιδιώκει η Επιτροπή, το Δικαστήριο μπορεί να επιβάλει στο κράτος μέλος αυτό, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 260, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού ή χρηματικής ποινής.

42 Συναφώς, η ημερομηνία αναφοράς προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ είναι η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που τάσσεται με το έγγραφο οχλήσεως το οποίο αποστέλλεται βάσει της διατάξεως αυτής (προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 67, και Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, σκέψη 23). Ωστόσο, όταν, όπως εν προκειμένω, η διαδικασία λόγω παραβάσεως έχει κινηθεί βάσει του άρθρου 228, παράγραφος 2, ΕΚ, η ημερομηνία αναφοράς προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη παραβάσεως είναι η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη που εκδόθηκε πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, ήτοι την 1η Δεκεμβρίου 2009 (βλ., κατά την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2011, C-496/09, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2011, σ. I-11483, σκέψη 27).

Επί της χρηματικής ποινής

– Επί της αρχής της επιβολής χρηματικής ποινής

43 Κατά πάγια νομολογία, η επιβολή χρηματικής ποινής δεν δικαιολογείται κατ' αρχήν παρά μόνον εφόσον, κατά τον χρόνο εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο, εξακολουθεί να υφίσταται η παράβαση που συνίσταται στη μη εκτέλεση προηγούμενης αποφάσεως (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, C-374/11, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

44 Διαπιστώνεται εν προκειμένω ότι, κατά την εν λόγω εξέταση καθώς και κατά την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, δεν είχαν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου.

45 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υποχρεώσεως καταβολής χρηματικής ποινής συνιστά πρόσφορο οικονομικής φύσεως μέσο για τη διασφάλιση της πλήρους εκτελέσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου.

– Επί του ποσού της χρηματικής ποινής

46 Πρέπει να υπομνησθεί ότι στο Δικαστήριο εναπόκειται, κατά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεώς του στον τομέα αυτό, να καθορίζει το ύψος της χρηματικής ποινής κατά τρόπον ώστε να είναι ανάλογο, αφενός μεν, προς τις περιστάσεις, αφετέρου δε, προς τη διαπιστωθείσα παράβαση και την ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

47 Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του Δικαστηρίου, τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για να διασφαλίζεται ο χαρακτήρας της χρηματικής ποινής ως μέτρου εξαναγκασμού, με σκοπό την ομοιόμορφη και αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, είναι, κατ' αρχήν, η διάρκεια της παραβάσεως, ο βαθμός της σοβαρότητάς της και η ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους. Για την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών, το Δικαστήριο καλείται να συνεκτιμά ιδίως τις συνέπειες που έχει η παράλειψη εκτελέσεως επί των διακυβευομένων δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων, καθώς και τον βαθμό του επείγοντος της συμμορφώσεως του οικείου κράτους μέλους προς τις υποχρεώσεις του (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση, Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 119 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

48 Εν προκειμένω, πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή προτείνει να ληφθεί υπόψη, για τον υπολογισμό του ύψους της ημερήσιας χρηματικής ποινής, η προοδευτική μείωση του αριθμού των μη συμβατών ι.π., δηλαδή αυτών που δεν έχουν συλλεγεί ή που έχουν τύχει ουδεμιάς ή μη ικανοποιητικής επεξεργασίας. Τούτο θα καθιστούσε δυνατή τη συνεκτίμηση των προόδων που πραγματοποιεί το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προκειμένου να εκτελέσει την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, και της αρχής της αναλογικότητας.

49 Στο δικόγραφο της προσφυγής, η Επιτροπή προτείνει να προσαρμοσθεί το σύστημα υπολογισμού της χρηματικής ποινής στον σκοπό που συνίσταται στο να μην περιέλθει σε δυσμενή θέση το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υποχρεούμενο να καταβάλει χρηματική ποινή για μια παράβαση που διαπίστωσε το Δικαστήριο και η οποία έπαυσε κατά το χρονικό διάστημα που ήταν αναγκαίο για να αποδειχθεί η επίμαχη συμμόρφωση, δηλαδή εφόσον, μετά το χρονικό αυτό διάστημα, αποδεικνύεται ότι η εφαρμοσθείσα επεξεργασία ήταν σύμφωνη προς την οδηγία 91/271 κατά τη διάρκεια του εν λόγω χρονικού διαστήματος.

50 Υπό την έννοια αυτή, η Επιτροπή προτείνει να μη ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του ποσού της χρηματικής ποινής, για χρονικό διάστημα έξι μηνών, ο συνολικός αριθμός των ι.π. που υφίστανται τριτοβάθμια επεξεργασία. Μετά το χρονικό αυτό διάστημα των έξι μηνών, πρώτον, αν τα αποτελέσματα είναι σύμφωνα προς την οδηγία 91/271, όσον αφορά τη συχνότητα των δειγματοληψιών και τις ορθές τιμές, ο σταθμός επεξεργασίας λυμάτων θα θεωρείται ότι εφαρμόζει συμβατή επεξεργασία και τα αντίστοιχα ι.π. θα αφαιρούνται οριστικά από τον υπολογισμό της χρηματικής ποινής. Δεύτερον, αν τα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια έξι μηνών καταδεικνύουν ότι η λειτουργία του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων δεν είναι συμβατή, τα αντίστοιχα ι.π. θα επανεντάσσονται στον υπολογισμό της χρηματικής ποινής. Τέλος, τρίτον, σε περίπτωση που τα αποτελέσματα είναι μέτρια αλλά μπορούν να είναι συμβατά για μια περίοδο 12 μηνών όπως αναφέρει η οδηγία 91/271, θα μπορεί να αποφασίζεται μια νέα περίοδος αναστολής 6 μηνών. Σε περίπτωση που η μη συμμόρφωση επιβεβαιώνεται, τα αντίστοιχα ι.π. θα επανεντάσσονται στον υπολογισμό της χρηματικής ποινής και θα οφείλονται συνεπώς για τη συνολική περίοδο αναστολής των 12 μηνών.

51 Καίτοι όμως είναι αληθές ότι, κατά το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, οι απορρίψεις μη συμβατών ι.π. στο Λουξεμβούργο μειώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2011, πράγμα που μειώνει το ποσοστό μη συμμορφώσεως (σε ι.π.) από το 64 % στο 21 %, πρέπει, εντούτοις, να ληφθούν υπόψη οι επιβαρυντικές περιστάσεις που διαπίστωσε η Επιτροπή.

52 Πρώτον, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή, περισσότερα από πέντε έτη μεσολάβησαν από την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου. Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου είχε, μέχρι σήμερα, υπερεπάρκεια χρόνου για να εκτελέσει πλήρως την απόφαση αυτή, καθόσον η οδηγία 91/271 προέβλεπε αρχικώς πέντε έτη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του.

53 Δεύτερον, ορίζοντας το σύνολο της εθνικής επικράτειας ως «ευαίσθητη ζώνη», οι λουξεμβουργιανές αρχές έκριναν ότι οι μάζες των επιφανειακών υδάτων είχαν ήδη παρουσιάσει ή θα παρουσίαζαν συντόμως ένα φαινόμενο ευτροφισμού. Ο ορισμός αυτός, ο οποίος επιβεβαιώθηκε με μια επιστολή που απέστειλαν το 1999 οι ίδιες αυτές αρχές στην Επιτροπή, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το Μεγάλο

Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν μπορούσε να αγνοεί την αναγκαιότητα να προχωρήσει στα έργα που θα καθιστούσαν δυνατή τη συμμόρφωση των σταθμών του επεξεργασίας λυμάτων προς το δίκαιο της Ένωσης, τουλάχιστον από το 1999.

54 Εν προκειμένω, η χρηματική ποινή δεν πρέπει να ανασταλεί ή να μειωθεί προτού να έχει λάβει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου όλα τα αναγκαία μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, και, κατά συνέπεια, η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπει η οδηγία 91/271.

55 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επιβολή της υποχρεώσεως καταβολής του ποσού που προτείνει η Επιτροπή δεν λαμβάνει δεόντως υπόψη το γεγονός ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου έχει ήδη εκπληρώσει σημαντικό τμήμα των υποχρεώσεών του, οπότε η επιβολή της υποχρεώσεως αυτής δεν είναι αναλογική.

56 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επιβολή χρηματικής ποινής ύψους 2 800 ευρώ ανά ημέρα από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου θα έχει συμμορφωθεί προς την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου είναι κατάλληλη για να επιτευχθεί η εκτέλεση της τελευταίας αυτής αποφάσεως.

Επί του κατ' αποκοπήν ποσού

57 Εκ προοιμίου, πρέπει να υπομνησθεί ότι η επιβολή υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού στηρίζεται ουσιαστικά στην εκτίμηση των συνεπειών τις οποίες έχει η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους επί των ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων, ιδίως όταν η παράβαση εξακολούθησε επί μακρό χρονικό διάστημα αφότου εκδόθηκε η απόφαση που τη διαπίστωσε αρχικώς (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)

58 Επιπλέον, η ενδεχόμενη επιβολή παρόμοιας υποχρεώσεως καταβολής και ο καθορισμός του ενδεχόμενου κατ' αποκοπή ποσού πρέπει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, να αποφασίζονται βάσει του συνόλου των κρίσιμων στοιχείων που συνδέονται τόσο με τα χαρακτηριστικά της διαπιστωθείσας παραβάσεως όσο και με τη συμπεριφορά του κράτους μέλους το οποίο αφορά η κινηθείσα δυνάμει του άρθρου 260 ΣΛΕΕ διαδικασία (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, σκέψη 41).

59 Συναφώς, η ως άνω διάταξη απονέμει στο Δικαστήριο ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να αποφασίσει υπέρ ή κατά της επιβολής της ως άνω κυρώσεως και να προσδιορίσει, ενδεχομένως, το ύψος της. Ειδικότερα, η επιβολή σε κράτος μέλος της υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού δεν μπορεί να έχει αυτόματο χαρακτήρα (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, σκέψη 42).

60 Προς τούτο, οι προτάσεις της Επιτροπής δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο και είναι απλώς ενδεικτικές (βλ., κατά την έννοια αυτή, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, σκέψη 43).

61 Όσον αφορά τις παρατηρήσεις του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη, στο πλαίσιο έργων υποδομής μεγάλης κλίμακας, όπως τα επίμαχα εν προκειμένω, εύλογη προθεσμία εκτελέσεως, με γνώμονα το μέγεθος και τη δυσκολία υλοποιήσεως των έργων αυτών, η δε διάρκεια της παραβάσεως πρέπει να αρχίζει να εκτιμάται μόνον κατά τη λήξη της προθεσμίας αυτής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η φύση, η

πολυπλοκότητα, το κόστος και η διάρκεια υλοποιήσεως των εν λόγω έργων από το καταδικασθέν κράτος μέλος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο κατά την εκτίμηση της ανάγκης επιβολής του κατ' αποκοπήν ποσού όσο και κατά τον καθορισμό του εν λόγω ποσού.

62 Όπως όμως προκύπτει από την υποβληθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου καταβάλλει επί του παρόντος σημαντικές προσπάθειες και πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις προκειμένου να εκτελέσει την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου. Η Επιτροπή επισήμανε επιπλέον ότι, μετά την απόφαση αυτή, ο αριθμός των οικισμών που δεν πληρούσαν τις επιταγές του άρθρου 5, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/271 μειώθηκε σε έξι επί των δώδεκα υφιστάμενων οικισμών.

63 Καίτοι πρέπει να υπογραμμιστεί αυτή η αναντίρρητη επενδυτική προσπάθεια, επιβάλλεται ωστόσο να επισημανθεί επίσης ότι, χαρακτηρίζοντας το σύνολο της επικρατείας του ως «ευαίσθητη ζώνη», σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, και το παράρτημα ΙΙ της εν λόγω οδηγίας, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου αναγνώρισε την ανάγκη αυξημένης προστασίας του περιβάλλοντος στην επικράτειά του. Η έλλειψη όμως επεξεργασίας των αστικών λυμάτων προκαλεί ιδιαιτέρως σημαντική βλάβη στο περιβάλλον.

64 Επιπλέον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η παράβαση που διαπιστώθηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου διήρκεσε περίπου επτά έτη, πράγμα το οποίο είναι υπερβολικό, έστω και αν πρέπει να αναγνωρισθεί ότι οι προς εκτέλεση εργασίες απαιτούσαν σημαντικό διάστημα πλειόνων ετών και ότι η εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως πρέπει να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο.

65 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά, λαμβανομένης υπόψη της υπερβολικής διάρκειας της παραβάσεως, ότι δικαιολογείται, στην υπό κρίση υπόθεση, να υποχρεώσει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στην καταβολή κατ' αποκοπή ποσού.

66 Με βάση τα προεκτεθέντα στοιχεία, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το κατ' αποκοπή ποσό που θα πρέπει να καταβάλει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου πρέπει να καθοριστεί, κατά δίκαιη εκτίμηση των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, σε 2 000 000 ευρώ.

67 Συνεπώς, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει στην Επιτροπή, στον λογαριασμό «Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης», το κατ' αποκοπήν ποσό των 2 000 000 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

68 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικασθεί το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα και διαπιστώθηκε η ύπαρξη παραβάσεως, πρέπει το τελευταίο αυτό να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 140, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, κατά το οποίο τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους, πρέπει να αποφασιστεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, παραλείποντας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως της 23ης Νοεμβρίου 2006, C-452/05, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

2) Υποχρεώνει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να καταβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στον λογαριασμό «Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης», το κατ' αποκοπήν ποσό των 2 000 000 ευρώ.

3) Σε περίπτωση που η διαπιστωθείσα στο σημείο 1 παράβαση εξακολουθεί να υφίσταται κατά την ημερομηνία δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υποχρεούται να καταβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στον λογαριασμό «Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης», χρηματική ποινή 2 800 ευρώ ανά ημέρα καθυστερήσεως στην εφαρμογή των μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, από την ημερομηνία δημοσιεύσεως της αποφάσεως στην υπό κρίση υπόθεση μέχρι την πλήρη συμμόρφωση προς την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου.

4) Καταδικάζει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

5) Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

(υπογραφές)